

PP 4731 -
4795

Rec 14.11.55

K34/82.

H731

922 (65)

REC 14/11/55

s922

H.M. Mohlabe,
Mohlaba School
Bethany Mission
P.O. Letaba
F.O. Box 37,
Richard's Bay

Replacement of
trustee of estate

pp.4731-4795: 64 p. x $\frac{1}{2}$ 0.51 = 32 pp

32 p. T = £ 3.0.0

ind

20/9/1955.

Tema ya 36(C).

Moliti wa thoto le moledi.

Tema ya 15: Molebendi wa motse wa

moledi.

10,015 Molebendi wa motse wa moledi, o beya ke yê-
na moledi. Taba e na ya go beya molebendi, a še
taba e tshobakanêlago ke banna. Fêla khadi yô-
na e tswanetšê go teba. Ke yôna e we e tša
khalago batho, ge ba nyaka go mo ubêla. Le bo-
na bathologadi ba swanetšê go mo teba. Mole-
di o beya motho yo o kwanago naê. Le gona
yo we a mo tšhpilego.

10,016 Molebendi o na le maata a bjale ka moledi
goba mong wa motse. Go no ba bjale ka monna wa
motse. Ge a bôna gore o nyaka go tšeya leeto, o
khopêla monna yo monywê gore a šale a mo tebele-
letšê motse wa gwê. Letšha la dikhommo le swane-
tšê go bôna ke yêna. Bjala bja ba gôna ba
baga yêna. Ge go ka ba le molato, ba mmotšê
fêla ôna a na maata a go lefa. O swane-

- tše go ~~ya~~ emela mong wa mota goba moledi. Ke yena yo we a swanets'ego go tlo bonana le molato o we.

10,017 "Molebendi a na di-bedi." Mong wa mota o mo khopetše go sala a mmônêla tša gae. Genwa - na a babja, o wa khôna go ya le mmago ngwana ngaheng. Ge khadi e le gôna, o botša yôna, ke moka ba ya ka ba bedi. Go e tšā mowe moteng, o ya e tšā. Ga gona motho yo we a ka moraka-go. Bjale polabolo ya batho e re molebendi a na di bedi. Dilo ka moka tšū go jêla ka mpeng, a ka no dija ka mokhwa o we a ka khônago. Go ya motheyô ke phôšô. A mo khopela go tšena ka motheyô. Motheyô ke go robala le basadi. Ge a ka dira ka mokhwa o we, ba tša tša ba fapana. Monna mo a e ya makhweng, a bôna gore a na ngwanabô, o no khopêla motho wa monna, gore o salê o mpônêla tša gae.

10,018 Molebendi a fiwa go leta bo mankobô ba bošego. Le maata a go isa letso go gôdimu ga basadi. Khalemêlô yôna e ka no ba gona. Fêla mo ba tša o kwe khalemêlô ya molebendi, o no ba togêla ba le bjale. Ba tša tša ba bôna ke mong wa bôna. Yena o na le maata a go tiya badiši mo ba

tha thokomele diruiwa. Ge diruiwa di ka di-
ra molato, o na le maata a go romela theba-
ka tha go rapela. Ge ba ka re ke molato,
gona o swunetsê go ba botša gore ba êmê-
lê mong wa mote. Molato o ta êmela mong
wa mote. "Mosadi wa monna yo mongwê a
teiwi?"

10,019 Pêba a e ke e lebana le ditoo. Ge o ka
beya pêba ka ntwaneng ya ditoo, ka moswana
o ta hwetsana e llê. Go bjale ka monna le mo-
sadi. Bjale gore mosadi o liwilê o ka the ke wa
di tšeba. Tha go tšibisa ke go ba le mpa. Ke
nete mosadi wa mongwê a teiwi. Ka gobane
ka moswana a ka the ke a gana ge onyaka
go-ga ka motheyô, ka baka la go tšhaba go
teiwa.

10,020 Bo mankobô ba bošego. Bjale ka ge
go ngodihwê, gore molebendi, a na maata a
go leta bo mankobô ba bošego. Mo go ngodi-
wa tšhabô ya bo mankobô. Bo mankobô ba
tšhaba yêna molebendi wa mote. Ba diyo
nekele o jale ka yêna mankobô, mo o neke-
letsâ ditšwiyana. Mmago tšwiyana mo e thô-
na go tšhoge, tšwiyana ke moka e thepetse:

Le yêna molebendi a ka no makala ge bare mokete, o na le mpa. A gona tuba, di ta ta di bôna ke monna wa gwê.

10,021 Moledi goba monna o le boga molebendi. Molebendi wa mote, go swanetše go ba wa bo leloko la monna goba moledi. Le ge e no ba motho fêla yo we agišanego naê. Ge ba o kwana a ka dira gore a šale a molebeleletše mote. Ge monna wa mote goba moledi, a be a no tšeya leeto la go bôna batswalê ba gwê, a gona moputso. Moputso ke wa magata a mabjala le dithōgō tša diruiwa ka gobane o ta nwa naê le go ja naê. Le yêna a ka no tšeya leeto, a dira gore a šale a molebeleletše wa gwê mote. Ge a be a ilê ~~na~~ makhaweng, o swanetše go mofa hampê le burukhwê. Ge a be a ilê gotso, o swanetše go mofa nama. Ke ôna moputso wa gôna.

10,022 Letšema le tšša ke mong wa lona. Go bawabakwa ka bakeng la molebendi mabapi le medivô. Kudu ke ga mo monna a ilê makhaweng. Medivô ya gwe ke e mintši. Bjale molebendi ke yêna yo we a swanetšego go šala a bôna medivô e we. Le ge moradi a ta dira bjala bja gore ba mošomêlê modivô wa gwe ka bjô-

na, motšhi wa letšema ke yêna molebendi. Ke yêna yo we a swanetsêgo go bôna gore ba šumi-
lê ga bote. Je go the na molebendi, ba no šara-
kantšha ba toga. Ba dirêla gore ka moswana o fa
dira bja bongwê. Ke mokhwa o we a swanetsêgo
go lebugiwa.

10, 023 Banna ba pakuena, a ba tshepagale. Ba
togêla theema the the gore: "molebendi a na di
bedi." "Nthomolê moatwa a še gore ntwiê lwalo."
Khanthe bagolo-golo bôna bare: "A ke llele go-
buša, ke llela go tuma." "Bogwêra bja motho
bo thinya ke ditaêla." "Gae a gona lebelô, wa
kitima kudu o fa khupja wa wa." Bja le bôna mo-
tho a re, nthomolê moatwa, ~~ba~~ ba napa ba twi-
ya leoto ka moka ka baka le we kwana e ka
the ~~ya~~ ya ba gona. Batshepano bja ter bja lena
bo fa fêla.

10, 024 Mogwadi o ilê a šiya madomê a lebeletšê mote
wa gwê. Mogwadi e be e le wa khoro ya ga Mohofê.
Madomê e le wa khoro ya ga Mašumu. "Mete
goswa ya ba batagani." Ba be ba agišane, ba
bilê ba kwana. Bja le mong wa mote, a bolabola
le khaitšedi ya gwê. Ke bolaya ke dinti, ka gori-
ale mo we ke nyaka goya makhweng. Bja le a

ke tebe gore ke mang yo we a ka šalago a lebele-
tie moše wa-ka. Khaitšedi ya gwé, e ilé ya re, o ka
no bôna yo o kwanago nué, a šala a go lebeleš^e
tša gae. Meše goswa ya ba butagani khaitšedi. O ilé
a duméla. Ke moka a khopéla madomé, gore o ša
šala o mpônéla tša gae. O ilé a duméla. Le a
bôna basadi, ke ilé monna yo a šalé a mpônéla tša
gae. Ke moka go fedilé.

10,025 Madomé o ilé a šala a lebeleštie moše wa Mo-
gwadi. Monna yo mong wa moše o be a na le basadi
ba ba bedi. Maina a bôna: Maité le Kalatšé. Le-
šaka la dikhomu le dipudi a be a le gona. Ke gore
ke dirilé bothii le buntši. Madomé a še molebendi
ke mong wa moše. Ge a ilé go tswaléla dikhomu
le dipudi, o napilé a éla ruri, "Phiri tšhaba me-
so mowa mašumu, moloi a bônwe ka mathô." Ka
moteng wa gwé, o be a boéla ka mahube a banna.

10,026 Thalošo ya mahube a banna le a basadi.
Mahube a banna ke a masetša. Ke ge e thale
bošegonyana. Ka moragô ga ôna go-tšwa a ba-
sadi. Ôna ke a mahubedi. Ôna wa bôna a bô-
nala bothelé. Ke thaloša mahubé a mabedi ka
baka la thalošo ya molaudiši wa taba e. Bjale ma-
hubé o wa swantšha le madi a monna le mosadi.

Madi a monna a bonna ke a maseṭha a bjale ka ôna mahubê a maseṭha. Madi a mosadi a bosadi ke a mahubedu a bjale ka mahubê a mahubedu. Mo mmele-
ng wa motho, ṭhelo ṭhe ṭhesetṭha ke marapô. Nama ya mmele ka moka ke ye khubedu. Kantê le letalo la go thibetša nama. Ke moka ṭhalošo ya gwê ya fêla e ṭa mo we.

10,027 Madomé o ṭa boya le nku e twilê. Goriale ke mmagwê. "Ke a bolabola ṭhe na molomo, mona le ~~ṭhe~~ ^{ṭebê} a ṭhe kwelê." O ilê a mmotša, gore methepele yago, a še yôna. Mong mosadi wa gwê ge a re o wa mokhala, o be a ṭha mo kwe. A mo fetola ka gore ke nna pâlô tota ya ga marumu, ka tšeya thoka ke hulere. Ba ilê ba ntšha mathô ba mo lebella. Maitê o wa swa ka go teiwa. O mo tiya a le bjale khanthe, o šetše a khotilê khôta o monê.

10,028 Maitê o na le mpa. O ilê a bega molebendi. Re dirilê molato, goriale ke mosadi. Molebendi a thôma go tšoga. Ke molato wang. Gapê khwedi e ya go feta, a ka e bôna. O swanetše go ṭhakola ka yo mongwê. Goriale ke monna. Mosadi o ilê a re, nna a ke ṭebe yo mongwê, ke ṭeba wena fêla. Monna diṭebê di ilê tša êma le ṭhōgô. A ba ka ba khôna go ṭhekiša mosadi ka

gobane monna wa gwê o thale makhweng. Ba ilê ba re o ta ta a di bôna mo a builê. Madomê o ilê a thôma go robala ka moteng wa gwê.

10,029 Mogwadi o ilê a fêla maata. O ilê go boya makhweng, a huetsane moradi a na le morwalo. O ilê a bigiwa morwalo ke moradi wa gwê. Monna o ilê go tēna, maitê a tšhabêla go mankapa. Ke ka moragô ga mo a mo filê tša goja. Ke ôna molaô wa go tšhaba monna, ke tšhupô ya gore o thintšhe. O ilê a anêgêla mokhekolo thinyo ya gwê. O ilê a ba a mmošša le monna yo we a mo thintšhego. Ka moragô ga mo a mo anegetšhe, a re go mokhekolo, thepelang lo athapella go monna. Mankapa o ilê a ga. O ilê a fitša a anêgêla monna ditaba ka moka. Mothinyi o re ke monna yo la wa gore a šalê a go tšwarelôe motê.

10,030 Thepelang lo mmošša a boê ka gae. Ke moka a ya a mmošša. Moradi o ilê a tšhaba go ya ka gae, ka baka la gore monna a kaya a mpdaya. Mokhekolo o ilê a goma a boêla le moradi. O ilê a mo rapella. Wa the ke wa šala wa motiya. Monna o ilê a re, nka the ke ka motiya. Ke moka mokhekolo a goma a boêla ka gae. Monna a ka a bolabudishe moradi.

Polabolo ya gwê, o ilê a mmutšiša maphelo. Ke moha a mmutšiša gore ke a tšoga.

10,031 Madomé o ilê a romêla thebaka the goya go rapêla. O ilê a romêla Madifeng. Ke tilê mo go lena makhlabjê. Ke kwa ba re yola mogwê-ra waka o tilê ~~ke~~ bjale ke tšhaba go mmôna ka baka la gore ke pja tilê mogopo wa gwê. Bjale ke re thepelang lo nthapella. Go pjava mogopo o bolang. Ke ilê ka nwa bjala ka tagiwa ka ntong ya maitê. Bošego ke ilê mo ke phafoga ka hwetsšana moradi a robetšê mola ke robetšêgo. Bjale ke mo ke timêgêla ke le bônê. Ka moragô ga matsatšî a the makhae, ka kwa a mpegampa. Bjale ke di kwilê. Ke moha a ya. O ilê a bolabola ka tšona di'thapêlo.

10,032 Thepela o mmutšiša a tšê a nkanêgêlê tšî gae. Ka moragôga^{mo} laudišitšê tšî di'thapêlo, ke moha a me fetola ka gore a tšê a nkanêgêlê tšî gae. Thebaka the re, o ta ta bjang, ka gobane o tšhaba molato. Tsê we tšî molato, ke a di kwa. Le moradi waka o mputšitšê. Yêna ke nyaha a tšî nkanêgêla tšî gae re ta beya re bolabola ka molato o we ke mpotšago. Thebaka bak the ilê the goma.

The ilê ^{ya}tha₂ tha₁ fi₁tha tha₁ mmotôa ka mokhwa
o we a mmutsitsego ka ôna. Madomê o ilê a
tîhoga. Balwi ba nnyo a ba lebane. Nna ke a
tîhaba. O dirilê o di teba gove ke diva molato,
ka baka le we, o swanetšê goya. Goba o go bo-
laya, a še molato ka gobane o go bolaêle the
we o the tebago.

10,033 Ke swanetšê goya nabeng papa. Goriale ke
Madomê. Mokhalabje o ilê a re, a riê. Ke mo-
ka ba wêla tele. Ba ilê ba fi₁tha. Ke tšitšê
motho yo la wago. O be a tîhaba a tîhaba
go ta. Ke tšê di bote, mo o tilê naê. Di kae
tša gae mogwêra waka. Tša gae a re di bone.
Ke moka a napa a homola. Bjale mogwadi a mo
anêgêla tša makhweng ka botalo. Galukilê ge
tša gae le tha di bone. ~~M~~olebendi o ilê a toga
le thebaka tha gwê.

10,034 Mogwadi o ilê a bega banna ba gabô ta-
ba. Bjale ba ilê ba mmotša gove di teba ke we-
na. Manna e be ke mo tšepilê kudu bjale o
nthintšê mogopola. Badimung a gona ngwana
wa mmago. Ge a ka tēna badimung ba go
ke moka kwano e fedilê. Le motšê o wa ru-
têga. Fêla ke ta le botša polabolo ya go

mahatsa. Nna monna a ke mmone phōšō kudu. Phōšō ke bōna gōdimu ga mosadi, ka gobane ke yēna yo we a ilego a bula lehati. Mašumi ke a banna, bjale mosadi mo a ilē a gana, a go na taba. Tefō ya monna yo we, ke go ru-
ta dintō tša gwē, a yo bōna wa gwē mmoto a dulē. Ke riale ka gobane, re ka thwa re lebellana ka mathō a mahubedu. Taba ya bō bedi a gomēlē[?] mosadi wa ka.

10,035 "Khogo ya tshadi a e lehe." Banna a ba ka ba whwirišā ge a bōna mosadi phōšō. Ba ilē ba mmotšā theema the tha ka gōdimu. Bjale a re go bōna, e be le nyaka gore go dirēgē bjang. O swanetšē go lefa. O ilē a re le ya o kwala bjale ka ge e le molaš. Bjale nna mōya wa-
ka a o dumēlē go mo lifišā. Ga na kowa ke bolabotšego ke moka go fedilē[?] Madonē o ilē a toga. Ke moka taba ya fēla ka mokhwa o we. mafellō a taba.

10,036 Mathula-mišē[?] o ilē a šala a lēla bana ba mohu Mphapantšhē. Moledi wa bana ke yēna motswari wa moše. Bjale ka moragō ga lehu la mohu mogolo wa gwē, ba ilē ba mo šupa

gove a šalê a twere moše wa mohu mogolo wa gwê. Monna o ilê a ba tulong ya go twara moše. Mohu o ilê a šiya lešaka la dikhomo.

10,037 Molaô mabapi le thinyo ya diruiwa. Diruiwa di na le badiši. Mošegare ba didiša. Bošego di robala ka šaheng. Gona le mabaka a mabedi; ke la mošegare le la bošego. Molaô wa mošegare. Ge di ilê tša phonyokha badiši tša ja mabêlê, molato ke wa badiši. Mong wa mabêlê o swanetše go tiya badiši. Le ge ba ka mošiya ka lebelô madišong, o swanetše go ba tlogella e thale gosasa, o ta hwetšana ba tša robetše ke moka a ba tiya. Ke moka molato o fedilê. Molato wa dikhomo tša go thinya bošego, mang wa mabêlê o swanetše go tiya mang wa moše. Yo mogolo a tšai ka thopa, ka gobane a ke o kwa go baba a tšai. Thupa ya yo mogolo ke go lefa.

10,038 Mathula mišê o ilê a beya Thakapane go lebella moše. Thakapane e no ba motho fêla. Biale le moledi o ilê a bolabola le mangwako, mabapi le go tšeya leeto la go bôna ba-tswallê matšoumeng. Biale a re go yêna, a ke tebe gove moše o ha šala o lebeletše ke mang. "mete go-swa ya ba batagane khutšedi?" A le kwane le

le monna yo le agišunego. Aowa, re a kwana, go ka-
one go bolabola naē. Ka gobane dikhomo di ka šala
tša rôba lešaka gwa thoka yo a ka twallago.
Mole di o ilê a bolabola naē. Monna o ilê a du-
mêla.

10,039 Mathula - mišê o ilê a tšeya leeto la goya
matoumeng. Thehapane o ilê a šala a mo lebe-
leletšê motê wa gwê. Leeto la matoumeng ke la go
ya gotsona. Motsumi mo a tha bolaya, a boe gae. O
ilê a o kwana le batsumi ba matoumeng. O ilê a fe-
tša khwedi a tha sobelešê. Molebendi wa motê o
ilê a ba a makala. A hopolo ya gwê ga ba ya go-
pola gore mothomong a the be a babja. Dikhomo di
ilê tša robatšê lešaka tša ya tša ja mabêlê a ma-
gomane. Molebendi wa motê, o ilê a rêma diphatê
tše diowa, a tšiba lešoba. Thebata tša go rapê-
la mabêlê, the lê tša ruriwa ke molebendi le kha-
di.

10,040 Magomane o ilê a re ke molato. O ilê a fe-
tola thebaka gore thepela o ba botša ke molato.
The ilê tša ba botša gore mong wa mabêlê o itšê
ke molato. Re di kwilê. Bjale thepela o mmotša,
gore molato ba o kwilê fêla mong wa motê a gona,
o tša e tilê. Re tša tša re mmege molato. Ke

yêna yo we a tago bôna molato. Thebaka the ile the
botša mong wa mabêlê mantšû a molebendi wa
mote. Ba ilê ba re ke unete o wa o kwala. Thepela
o mmotša re di kwilê.

10.041 Thekapane o ilê a nêgêla Mathula mišê tša mora-
gô. Ka moragô ga matsôti a the makae, motšwari wa
mote a têna bošego. Ke malaô wa gore matšumi mo
a têna gae, a têne bošego. Go na ba bjale ka manna
mo a e tšwa makhaweng. Thee ma the re; "mma moja
tša gwê, o wa utamisa, mogaba ke le rêrê." Ba tša
ba lentšû le mma-kana. O ilê mo a tšogêla go bôna di-
khomo le bana gore ba tsugile bjang, a hwetsana gore
o builê. Ba ilê ba dumeditšana. Di kae tša mo la
go ba le ilê. Aowa ditša robetše. Re ka butšisa lena
tša moragô. Di tša robetše. Fêla dikhomo di ilê tša
šala tša roba lešaka, tša ya tša robala tšhemong
ya magamane. Bjale re ilê ra leha go tša thapêla. O
ilê a re ke molato. Ke ôna molato o we re ilega ra
šala re o bôna. Molato o letetše lena.

10.042 Molato o ilê wa lifiwa ka khomo. Ka moragô
ga mo molebendi a lauditšê ka mokhwa o we wa
molato wa dikhomo, ke moka mong moleledi a go-
ma a rôma thebaka. Thepela o ba botša ke kwilê
ba re dikhomo tša ka di llê mabêlê a bôna.

Bjale ke kwilê gore ba re ke molato. Ke re a re lebendisāneng megwane. Beng ba mabêlê ba ilê ba mo fetola ka gore, o wa ba tserêla. Ka goriale mo we re ta iša molato khorong. Wena thepela o mmotša, re ma nyaka khomo ka gobane di feditše tšhemo ka moka. The baka the ilê the mmo-tša. Monna o ilê a bolabola le khadi le moradi wa ntō e kholo. Ke moka ba ntšha khomo ba ya ba lefa molato. Molato wa mabêlê wa fêla.

19043 Moledi o ilê a leboga molebendi ka meğapa ya diphôlôfôlô. Ka moragô ga mo molato o fedilê, moledi a bitša molebendi. Ka moswana o tlogêle mono, ke na le dikhane nago. O ilê a ya. O ilê a hwetšana gona le bjala. Ba ilê ba thwa ba e nwa. O ilê mo a laêla, a nyaka go boêla gae, a mo fa meguapa. Ke tšona tše we ra go ba re ikê go šekela. Monna o ilê a leboga ka diata tše pedi. Mafellô a tuba.

10,044 Makhinê o ilê a šiya Lekhola a lebeletše motē wa gwê. Makhine e be e le motiwari wa ntō ya go šiya ke molu morwa rragwê. Bjale a bōna gore boêpa ka maja bathana. Monna mo a dula a fea ba bjale ka ngwale. Magolo-golo o ilê

a šiya theema the: ⁶⁶ Meje gorwa ya ba batagani.
⁹⁹ Goriale ke motswari wa meje, o ra Lekola. Ke
 bōna gore ke manthathana, ka baka le we ke
 la nyaka go tšama ke nyaka mmêrêkô. Le we-
 na ka muthô o wa mpōna gore ke mankhereta.

10045 Lekola o ilê a dumêla go šala a motsware-
 tšê meje. Lekola o ilê a twara makhine molomo.
 O ilê a re govatharatha ke go khabo, ge e le
 motho a ratharathe. O ya kwala. Pelabalo ke e, ke go
 khopêla gore o šale o ntswaretšê meje wa mahi go-
 mmôgô le wa ka. Fêla o the^{ke} wa fêla o re, o mpōna
 ke thanya, wa re sesela. Ke tswanêlô ya gore
 ke ratharathê ka gobane ke mōna wa meje. Awan-
 taba kholo ke e ne we ya go ntswarela meje. Ke
 di kwilê, ke ta likiša. Ke mōha go fedilê. Monna
 mo a aya go nya a bōniwi.

10,046 Makhinê o ilê a nyaka go ba le gwaragwara.
 Lekola o ilê a šala a twere baime bahengtha
 medirô. Lešaka la dikhomô e be le bōna ke yēna
 mo lethagetšê. Dinto mo dirutilê ke phefô, e
 be di rutêla ke yēna. Le baka la punô ya
 mabêlê moagi wa mašala ke yēna. Pôô ya to-
 ga ngwe e ya šala. Goriale ke molebendi. Fê-
 la a ke pôô ya ditshadi, ke pôô ya dijô le

thōkōmēlō ya diruiwa le medirō ya malapa. A ke llele go ba pōo ya ditshadi; ke llela go tumišwa. Melato ka moka e we e ilego ya šala e dirēga, e ilē ya emēla moledi.

10,047 Keina la mothologadi magaingwana. Ke yēna mothologadi yo we, Makhine a ilē a motswarēla mo-
te, ka gobane monna wa gwē, o ilē a šiya bana e thale ba bannyana. Moradi yo o ilē a lwa le mo-
khati. Bjale o ilē a ripa tēbē ya Mokhati ka mē-
nō. Bjale Mafedišē a ya a tiegetšā molato. Lehola
o ilē a bitšā khadi. Ke kōna motho šo, o re mogadi-
bō wa go, o ripilē moradi wa mafedišē tēbē. Bjale
ba re ke molato. Go kwa ke ilē ka kwa gore e be
ba e-lwa bjale ke šita ke gore o mo gobatšitšē.
Magaingana o ilē a dumēla gore ke mo ripilē tē-
bē. Ntwa a e na bothakā. Molato re ukwilē, bja-
le mong wa moṭe a gōnā. Ba ta emēla mong
wa moṭe mo a boya.

10,048 Mafedišē o ilē e iša molato khorong. Taba
e tēfa e tha fiša, ya fōla a e tha tēfa. "The
beela ba beya ntweng, wa beya khopa e ya
bōla." O ilē a botšā thebaka gore, nka the ke
ka khōna go letela moledi, ka gobane ka mo-
swana re ka ta ra ba re tswenyana. Taba

e swanetšē go ba diateng tša ba khoro. Re ka the ke ra khōna go mo thibēla ka gobane mong wa moṭe a gōna. Go thibēla mamondi go ya khorong ke go ntšha tša go rapēla. Thepela o mmotša, rena a rena maata a go tšena ka šakeng, mong wa leša-ka a the gona. Thebaka the ilē tša mmotša ka mokhwa o we ba bolabotšego ka ōna. Ke moka mong wa mosadi a iša molato khorong.

10049 Letsatši la katholo. Ba ilē ba ba gōna ka moka ga bōna. Molato a wa ka wa a thudiwa, ba ilē ba no fudisā fēla ka baka la gore mong wa moṭe a gōna. Phudišong ya bōna, ba ilē ba bōna magaingwana molato. Molato o lekane khomo le pudi. Bjale re ~~ke~~ ka the ke ra khōna go lifiša mosadi, mong wa moṭe a the gōna. Mosadi a na theruiwa, theruiwa ke tša monna. Go luki-
lē molato, o tša emēla mong wa moṭe. Molato a o bole. Ke moka ba palakana.

10050 Makhinē o ilē a hwetsāna molato o mo letetšē. Ka morugō ga dilemō tše pedi, a boya. Molebendi wa moṭe, o ilē a mo anēgēla tša gae ka moka gammōgō le ōna molato wa go šala o dira ke mothotogadi. Bjale ba khoro ba ilē ba re molato o lekane ke khomo le pudi. Ke

tšona tše we ke ilego ka šala ke di bōne mo gae.
Tše dingwé tšona a di gona. Melato ya dikhomoyō-
na e be re rapêla ba re tšwarêla. Medirō ka
moka e be ke ba thuša. Le bona ba ta no go
anêgêla ka mokhwa o ka go ba ke ba tšwere ka
ka ōna. "Motho a ke a e topa ka moši, o lopa ke
ba bangwê."

10,051 Maledi o ilê a lefa molato ka yōna khomo le
pudi. Ka moragō ga mo molebendi a feditše ga
mo anêgêla tša gae, a nyaka go kwa tša ka
ganong ga mosadi. Mosadi o ilê a e tumêla mo-
lato. Le a bōna taba e a ke kwane nayō, me-
lato e be ke gopola ya dikhomo ka gobane a di
bolabolê. Fêla a ke nyake, ke ta lefa molato.
Ke moka a ntšha khomo le pudi, a di isa kho-
rong. Ke kwa bona ba ka ba re, ba ilê ba ša-
la ba dira molato. Molato o ilê wa ta ga na
mo khorong. Ka goiale mo we ke tšitše ditefa.
Bakhoro ba ilê ba amogêla ditefa. Molato o fe-
dilê. Goiale ke ba khoro.

10,052 Bakhoro ba ilê ba fa molefêlwa dilefêlwa.
Ke bona ba ilê ba šala ba bitša mamondi le
monna wa gwê. Ba ilê ba fiša. Di-lefa tše la
ke tše. Ba ilê ba bolaya khomo, ba jana motšhe-

K34/82

tšhethano le ba khoro. Ke moka molato wa fêla o e ta mowe.

10,053 Makhinê o ilê a fa Lekola hampê le burukgwê le jase. Ka moragô ga mo molato o fedilê, ba ilê ba dira bjala bja go buiša le karapa. Moledi o ilê a bigiwa bjala. O ilê a bitšã molebendi. Basadi ba dirilê bjala, ba mpigilê bjona. Bjale ke re ta re nwê. O ilê a leboga. Bjala bo khopêla ke batho. Bakhopedi ba ilê ba ba gona. Ba ilê ba ntšã pitšã e kholo. Ke moka moledi a toga, a tšena ka ntong ya gwê le moradi. Moradi o ilê a boya a twe-re diphasela. Moledi a re, le a mmâna monna yo, o phala le ngwana wa mmago. O ilê a šala a twe-re moše wa ka ga boše. Bjale pãšela e ke ya gwê. Moradi o ilê a mo fa? Tha ka molopeng, the tšeba ke mong wa thona? Mafellô a taba.

Temana ya 16: moledi a hwa go beiwa.

...mongwê:

10,054 "Khoši ya toga, ngwê e a šala?" Ge moledi a ka hwa pele ga go gudiša ditšhswana, ba swanetšê go beya molebendi wa ditšhswana ga mmôgô le moše wa mohu moledi. Molebendi yo we o beiwa ke bôna ba bo leloko la mohu

ka letsatsi la go alamologa lehu la mohu. Ka lona letsatsi la go alamologa lehu la mohu, ke lona letsatsi la palakano ya baalami ba lehu. Ba thale gare ga thello tha mohu. Peyo ya moledi yo moswa, e ta ba gona ka letsatsi la thobošo.

10,055 Morêrô wa letsatsi la thobošo. Medirô ka moka ya mabapi le lehu la mohu, e sumiwi bjale go fithelê letsatsi la thobošo. "Kômama dula o bapilwê, mothwa wa khobô ke dithailô." Molaudiri o balabotše theema ka dithailô. Khanthe re te ba there: "Kômama dula o bapilwê, mothwa wa dira a go tibi." Le ga go le bjale, o ilê a thalôša ka gore tsatsi la thobošo a o tha rulaganya tuba, o diyo ba anêgêla. Bjale kômama e bapiwa ke bôna ba bo lelôko la mohu. Morêrô o ka dira pele ga letsatsi la thobošo go ba ka lona letsatsi la thobošo.

10,056 Moledi o hwilê o šilê ditšhswana e thale diganyaganya. Ka letsatsi la kalamologô ya lehu la mohu, re ilê ra šiya mokete, gore a ilê a lebeletšê mete ya bahu. Lehono o re botša gore ke lebaka la gore re thakolê bathologadi pilang. Bjale le a bôna bana ba bahu e thale

diganya-ganya, ka baka le we, go nyahêga yo we a ka ba lêlago. Bjale le hono ke dipitso tše pedi. Ke moka ba fa beya taba ya bōna mo we ba nyakago go e beya. Ka morwano ke tšatši la thobošo. Batho mo ba khobakane, ke moka ba diyo ba thailêla taba ka gobane ba ilê ba e rêra pele ga lebaka.

10,057 Morêrō wa go rerwa mong ka letsatsi la thobošo. Ka lona letsatsi le la thobošo, bathologadi ba na le mabjalo. Ba bagolo ba swanetsê go tlogêla moteng wa taweng ba yo rêra taba ya mole-di le merêrō e mengwê mabapi le motse wa moku. Batho ba fa-re mo ba khobakana, ba hwetsana gore merêrō ka moka e fedilê. Bjale ke moka ba diya ba thailêla taba.

10,058 Boêmō bja bathologadi ba go šiya ke moledi thellong tha lehu la moledi. Go fathwa ga taba. Fê-la ga e fathwi ka baka la pitsi dipedi. Theema there: "Pitsi dipedi, mphaka o thii." Bjale bathologadi ba la ba go šiya ke moledi, a ba swanêla go rwala thware. Thware e rwadiwa ke mong basadi ba moledi. Bōna ba no ntšha phōgō mōya. Ke gore ba beula ka gore ga thōgō. Ga ba ilele go robala le banna. Kōma a ba bolle ga bedi.

kōma ba bolatšē ya mōna wa bōna. Kōma e swanetšē go rwadiwa ke basadi ba mōhu moledi. Ke nnete dipiti dipedi. Mphaka ka othi o ka the ke wa khōna go di tswiya. Bjale ba swanetšē go bōna tuba ya mong mōte wa mōhu moledi le mōte o la a goba a o twere ka gobane o šile bana e thale digoto.

10,059 Makhedi o ilē a šiya basadi ba ba bedi. Maina a bathologadi: Makhadi le Maitē. Bjale ka moragō ga thello the lehu la gwē, ba ilē ba šupa moratha wa gwē goba moledi wa mōte wa mōhu mogolo. Moledi o ilē a dumela go tswara mōte. Le yēna moledi o be a na le basadi ba ba bedi. Maina a basadi ba gwē: Mamoka le Dithegišo. Mōhu o be a dula ga wa gwē mmoto. Moratho le yēna a dula ga wa gwē. Ba ilē ba palakana ka baka la phapano. Phapano ya bōna e be e tšwa basading.

10,060 ⁶⁶ Tou a e šiti ke dinaka tša yōna. ⁹⁹ Moreno-
ng wa bōna, ba hwetšana gove motswari wa mōte ke yēna moratho wa mōhu yo we a swanetšēgo go lēla bana ba mōhu. Makholo wa mōhu o ilē a thaba theema the: ⁶⁶ Thegodi ba bolailē lēba šala o buša. ⁹⁹ O be a bōnagala e ke o tagilwē. Ka baka le we a ba ka ba šala theema moragō. Malo-

me wa mohu, a re go motogolo wa gwe. O bolabola ka moledi. O wa bōna motogolo, go haone o tšee ba-
thologadi, o dula nabō khaufsi. Ke bōna gore go to go imēla ka gobane ke kholē le kholē. Ba bangwē ba re, ke nnete. Theema thure: "metē mmedi e šitilē khwiti." O ilē a ba fetola ka theema tha tou.

10,061 Tšakha o ilē a dula tulong ya boledi. Bjale ka ge malome wa gwē a ilē a mo thabēla theema tha khwiti, a gana ka tha tou, ba ilē ba mo togēla le yōna metē mmedi. A ka a šala a dula dilemo, o ilē a dula thelemō, ka thelemō tha bobedi a latēla mogolo wa gwē. Moledi o hwilē o šilē banna ba gwē e thale diganyaganya. Le bōna banna ba mohu e thale digoto. Ba ilē ba lla thellō tha moledi go fithēla mafellong.

10,062 Matētē o šala a lebeletšē motē wa mohu moledi le wa mohu mogolo wa bona. Motētē ke le-khothwane la bōna. O ilē a thepela le banna ba dingaha go tšama a o kwella the we the lile-go bagolo ba gwē. Ditaola di ilē tšā mmotšā. Mogolo wa lena, o bolailē ke motē wa gwē. O bolailē ke mosadi wa nto e kholo. Moledi le yēna o bolailē ke yēna. Mosadi o re pōš ke yēna a

gona engwê pōō. O ilê a re go di kwa a dula
taba gōdimu ka maragō.

10,063 Morêrō mabapi le moledi wa mete ya bahu. Ba
ilê ba khobakana pele ga letsatsi la thobošo. Ka
moswana wa gona ke letsatsi la thobošo. Khadi le
malome wa bahu^b a ilê^b a ba gona mo we morerong.
A ba diyo e kishō, ba diyo bitšwa. Le bitšitšē ke nna
ba gešū. Goriale ke matētē. Ka moswana ke letsatsi
la thobošo. Bjale ke bone gore go kaone gore morêrō
e be wa lehanō wa mabapi le ditšhswana tšē. Ke yō-
na taba ya gōna e we. Morerong wa bōna ba
ilê ba re matētē o swanetšē go ba yēna moledi
wa ditšhswana. O ilê a ba fetola ka thēema
the: "Diphuyō tša tou a di phathagane."
Ba bangwê ba ilê ba re di ya o-kwala. Ba
bangwê ba re o fa di gafela mang. Di lebane
yēna.

10,064 "Mete e bote re le kholê, ra ba-ta-
mêla ke matōta." Monna yo mongwê wa Bako-
ne, o ilê a re: Ke mohone wa go tiya digopo
le matsogo. Mothang a tšwago ka khoro, a ka
a laêla. O ilê a êma kholê a re; Phuthiya
bohone mathale ke la thilê, go thwa ke roba-
roba le mašemo a batho. O the ke wa bō-

na nakana ~~le~~ tša pudi go batagana, bolwane
ka gare bo gōna. Le thehe la mpōna borele-
di teng ga peelo go a baba. Di bolwabotšwe
ke Matētē.

10, 065 Batho a ba mafrika, ba na le ditēbē.
Ba ilē ba gopola taba ya monna yo mongwē,
wa bogolo-golo. Monna o ilē a šita ke mete.
O ilē a bitša a le gōdimu ga mmato, a re
ba mmitšetše Manabane le Thephotwane. Mo-
radi wa gwē o ilē a kwa bothoko kudu ka
baka la gore ba mmolaēla monna. O ilē a
ukamēla ka budibeng, a re go kaonē gore
kwēna e ntšee. Bjale ba re go yēna, dita-
ba tša go ka moka re di kwilē. Moše o mo-
ngwē o swanetše go tswara ke khadi.

10, 066 Makhakhamphōthu metē^{ng} ya bahu. Ka
baka la dipolabolo tša ~~le~~ Matētē, ba ilē ba
dira gore khadi e tsware moše o mongwē. Bja-
le khadi ya nyaka go lēla bana ba Tšhaka.
Matētē o ilē a re lapa la mohu Tšhaka le
lebane nna ka gobane ke nna lekhotwane
la lena. Wena khaitšedi o lebane ke la-
pa la mohu maakedi. A ba ka ba o kwa-
na. Banna ba bilē ba tēna ka garē^{ga} kha-

khampōthu ya bōna. Ba ilê ba êma le matêê.
 Khadi e ilê ya dumêla go twara motê wa mohu
 mogolo wa ^{gwê}. Ka moswana ka lona letsatsi la tho-
 bōo, ba ilê ba no thaila taba, ka gobane mo-
 ruba ba ilê ba utha mabana.

10,067 Mabuima ka mōka a gōdimu ga Matêê.
 Ka moragō ga mo ba feditšê go botša khoba, ke
 mōka ba ya ba dula thopa ya bōna. Mo wetso-
 peng, ba ilê ba botša matêê gore buima
 ka mōka bja metê e ya bahu e gōdimu ga
 go. Yo khaitšedi yago ke mosadi, o na le
 bogadi bja gwê. Tše we a bōnago di thi-
 nyala, o ta botša wena. Medirō ka mōka
 e swanetšê go šoma ke wena. Ke yōna
 taba e we o swanetšêgo go e teba. Wa
 the ke wa lahêla teu. Ke mōka go fedilê,
 ba ~~te~~ ba palakana.

10,068 Ba ilê ba gudiša bana ba bahu. Matêê
 o ilê a ba bjale ka nanyana e mōkhōthō. Mōkhō-
 thō wa pholo o rwala buima go fitiša di nanya-
 na tše dingwê. Buima bja yōna ke bja: ũe
 ya tshadi e tēna ka phagong, e thōma go be-
 ela, ke mōka ya munna e thōma modirō wa
 go-neetša ya tshadi. Ya tshadi ke mōka e

beela mae e dutši ka gore ga phagō. E ta ba ya phaphaša, monna a dutši a neetša. Bjale e ta thōma go neetša moradi le bana. go aloga ga yōna ke go gola ga bana. Ke gona medi a mmele a ta boyago. Monna o ilē a rwala buima mabapi le modirō ya dintō tša bahu gammōgō le dintō tša gwē. Go aloga ga gwē ke kholo ya bana. Ba ilē ba gola baditšong tša bōna. Ke mokobō morwa mohu maakedi le Khati morwa mohu Tšhakha. Mafellō a taba.

Temana ya 17: moledi a ka lethetša bole-
di...

10,069 Mote o twara ke monna wa peelo e budiba. Peelo e budiba, ke motšha yo a tha felego peelo. Budiba ke bja metšhe. Bjale metšhe a budiba o ka the ke wa a bōna gore a ēla. Ke yōna peelo e budiba. Peelo kopana e bitšhwa the peelwa-peelwana. Ka baka la the peelwa-peelwana, moledi o wa šitwa go tšwela pele le modirō wa gwē wa boledi ka baka la ditōpō tša mote.

10,070 Ditōpō tšona fēla, ^{a di ngadišiši} moledi moledi. Ditōpō di ka ngadišiša moledi, a lethetša mošomo wa boledi. motatale, khōlélō ya bana le leanya.

mantšū a mararō a we, wa hwetsāna a le gōna
 ka gare ga mote, o di tebe gore kwano a e gō-
 na. Bjale moeti goba motho fēla a ka di teba
 ka mokhwa mang. Motatāle ke ge moledi a ka
 beya molaō, bjale ba the o šale moragō. Bjale
 ba ma metsā matatāle. Ba ma nyatsā. Kholēlo
 ya bāna. Bana le bāna mo are o wa ba roma,
 ba gana. Bjale re hwetsāna theema the: "6"
 Pinyana ga e re ping e kwilē ping e kholo.

10,071 Mabaha a go teba ge moledi a nyatsiwa :
 Go na le mokhwa wa thomphō wa go arabēla .
 Go na le mokhwa wa nyatōo wa go arabēla . Go
 na le mokhwa wa thomphō wa go bitšā . Go na le
 mokhwa wa nyatšō wa go bitšā . moeti le motho
 fēla o ša bōna ka yōna mokhwa e we . Kara-
 bēlā ya bathanana bare, Tama . Ba arabēla
 yo mogolo . Basētana bare ke araba . Basadi ba
 bagolo le bona bare ke araba goba ke a dikwa .
 Ba lebitšā . Papago mokete . Ke mantšū a tho-
 mphō . Ba bitšā mang . Lena papago mokete . Moe-
 ti le motho fēla ba ša bōna gore mote o wa-
 gilwē .

10,072 Yo mogolo a šimediwi ka thomonwane .
 Mo we re hwetsāna mantšū a nyatšō . Go le-

tša lengwane. Ke ge yo mogolo a bitša, bjale moarabedi a re é. Go bitša yo mogolo ka leina la gwe. Ge mmitšwa a butšiša gore ba bitša mang. Ba bitša wena. Mang le mang o ta bōna gore nyatšo e gōna gōdimu ga motswari wa mate. Ka baka la gore ba mošimela ka theno-nwane. The-nonwane ke monwana o monwana wa the-ata.

10,073 Thomphō e tšwa ga ba bagolo. Ba bannyana le bona ba ta thompha. Bjale ge o ka bōna thomphō e the gōna, ba nyatša moledi. Le bana le bōna ba ka the ke ba mo thompha. Motswari wa kōma, o bitšwa moditi. Bjale ba bundi mo ba nyatša moditi, moditi o swanetše go lethetša modirō wa boditi ka baka la gore re ta tšatši le lengwē ba ka mmolaya. Ge ba mmolailē, ke mōka o wa lōba ka lentšū le, o lumilē ke kōma.

10,074 Moledi le yēna o wa lethetša boledi. Go šala ba anēga a go hole thelo. Siya lentšū khakala, ba ta šala ba anēga lona. A swanēla go na lethēla teu aoma o swanetše go bitša banna ba bagolo. Ke mōka a ba botšie ka mokhwa o we dinaka di mošimelago

ka gona. Dinaka tše la le nthwesi tšego tšona,
di a wkimêla. Le ge bōna ba ka nu bolabola
ka theema tha tou, the ka the ke tha akwa-
la, ka gobane tou ke dinaka tšo yōna. Bjale
tša moledi o diyo rwešwa. "Dinaka tša go
rwešwa, tša goimêla, o wa rala." 99

10,075 Motantane o ilê a ba moledi wa mote wa mohu
moratho wa gwê. Ka letsatsi la thobošo, ba bo mo-
hu ba ilê ba khobakana. Motho yo we a swane-
tšego go tswara mote ke Ntau. Ke ngwana wa mo-
gadikane wa mohu wa nta e nnyana. Bjale morero-
ng wa bōna, ba bōna gore a ka the ke a khōna
go tswara mote ka baka la medirō ya gwê. O be
a khōga lebake. Medirō ya gwê e fapane le
medirō ya banna. Bjale ba ilê ba rwešwa magalo
wa ~~...~~ dinaka. Dinaka di swanetše go rweši-
wa ~~...~~. Moledi o ilê a khopêla go bolabola. Ba
ilê ba mo dumella.

10,076 Dipolabolo tša motantane. Ditaba ka mo-
ka ke di kwilê. Bjale nna ke be ke bōna gore
go haonê gore Ntau a be moledi. Nna ke ta no
ba leforō. Ba re le bjale ke wena le-forō. Yēna
a thibelwê go tēna ka ntang ya mathologadi, a
ka no tēna fêla molaudi ke wena. A re fêla le

di tēbe gore ke na le the peelwāpelwane. Ke mōka
ba tōgēla dinaka gōdimu ga thōgō ya motantane.

10,077 Ba be ba agilē motē ka o thii. Moledi o ilē
a tswara motē ka mōkhwa wa molaō. Moteng e
be go nā^{le} lešaka la dikhomo. Ka lapeng la mohu
e be go the na le khomo. Bjale moledi a fa ma-
rwa mohu pudi le namane ya tshadi. O ilē a
re, o di dišē, di ta tswala wa tšeya mosadi ka
tšona. Mothologadi o tuba tšela ya goya ga ba-
tswadi. Batswadi ba tuba tšela ya go tša go ma-
redi wa bōna. "Re ta re ke dipitsi, mo re bō-
na mabala." Noka ge e tšē, e thōtiwa ka le-
para. Bjale go tšeba tša ka peelong ya matha ke
go mmitšā. Go be gona le mapato a phufutšā ka
lapeng la moledi. O ilē a mmitšā ka gore mmago
majeremane. O ilē a arabēla ka gore é. Mmitšā
wa ilē a ya. Ke mōka ba nwa bjala. A ka a
mmolabudisā.

10,078 Motantane o tiya badišī. Tha bothōka
the ilē tha palēga. Bjala bo utulla tša ka
peelong ya tswaledi. Dikhomo ka metha a di go-
roge. Majeremane é, dikhomo di kae. Di bje-
tšē. Ge a bitšā ngwana o no mo arabēla ka
mōkhwa wa é. Pele o be a tša arabele ka gore

é, o be a re tama. Go be go nwewa bjala kha-
ufsi le mote wa motantane. Dikhomo di tšwa di
gapiwa. Mogapi o wa lla, o re di feditše mabêlê a
gwê. Mokedi o ilê a tiya badiši.

10,079 "Phušana lla mmayô e tšogê?" Morwa
wa moledi, yêna o be a na lla, a bilê a re ke rapetše
papa. O ilê mo a thôma go tiya majeremane, a thô-
ma go roga motei. O ilê a tšwela pele le go ma tiya.
mmago moteiwa, a tšwa ka lapeng a ruele motehe. Ba-
tha ba re go motei, tšhaba o tšilo go bolaya. O ilê mo
a re o wa lebella, a bôna a ruele motehe. Motholo-
gadi o be a rogana a bilê a bala le gore ngwa-
na a ba belegele. Go tiya go ngwana go ilê gwa
fêla. Ntwa gwa šala ya ba bagolo. Ba ilê ba
e lamola. Ngwana o ilê a napa a tarama.

10,080 Banna ba ilê ba tšoga ba khobakanêla
taba. Moledi o ilê a bôna gore ka tšatši le le-
ngwê, a ka no bolaiwa a tšha tšebe molato.
Ke ge a bitšê banna. Ba ilê ba khobaka-
na. Le bitšitšê ke nna Batubatsê. Dinaka
tšê la le nthwešitšêgo tšona, di ntšhita go
rwala. Ka baka le we ke nyaka gore le
ntholê tšona. Banna ba ilê ba nyaka go tšê
ba gore di mo šita ka lebaka lefe. O ilê

922

4764

K34/82

a ba thalošetsä ka mokwa o we taba e ilego ya thaga ka ôna. Bjale ba nyaka go okwa tša ka molomong wa moradi. Moradi o ile a re monna a ba mmone ka telo. Lešoko ke la re na basadi. Nka the dumêlé ngwana waka a bolaiwa ke bo papago mongwê. Ke diyo mmêlêga ke e kwa bothoko. Ke moka ke feditšwe.

10,081 Ke nnete dinaka di a mo rōba. Bjale mo o bōna, o swanetsê go di rolêla mang. Ke ilê ka le botša le letšatši la mathōmō, ka le botša gore Ntau ke yêna yo we a swanetsêgo go tswara motê. Le ga na lehono ke riale. Mothomong yêna ba ta o kwana ka gobane o tēna ka ntong ya moradi. Ba ilê ba mokwê ia. Ba ilê ba mo rōla dinaka, ba di rwešä Ntau.

10,082 Ditopō ka moka di ilê tša fêla. Mole di wa bo bedi o ilê a tswara motê wa mohu go fithêla ngwana a gola. Mole di ke yêna yo we a begago Motantane ge mothologadi a dirilê bjale. Monna ba mmōna ka telo. Goriale ke moradi. O riale ka gobane mole di o ta re go nwa bjale ke moka a robala ka ntong

ya mothologadi. Majeremane o ilê go gola ke moka a dula tulong ya mohu papagwê.

10,083 Motho a fiwa o fiwilê, a ke a amogiwa. Motantane o ilê a fa Majeremane puti lekhomo. Bjale a ka a mo amoga. He ge a ilê a mo šimêla ka the-nonwane. O ilê a re bobè a boetsišane. He gona ngwana a tebe tšhe we a the divago. O na gapa mogofê wa mmagwê. A ka a ba raka ka gare ga mote. O ilê a thompha ramogolo wa gwê ka baka la gore ke monna. Ke moka taba ya bona ya fêla e ta mo we. Mafellô a taba.

10,084 ^{o ilê} Takutaku a ba moledi wa mote wa mohu Polobê. ~~Thaku~~ moledi e be e le moratho wa mohu. ~~Leina~~ la mothologadi Mokhadî. Ba re ke mokhadî letepa go lema, go se jeng o phala le bašumi. Pele ga go šupiwana moledi, mote o ilê wa lebella ke mothupi. Mothupi a ka a feletšâ modirô wa gwê wa bolebendi. Molato keng a ilê a šita ke go feletšâ modirô wa gwe wa bolebendi. Molato ke twenya ya mothologadi. O be a mophevella dilô tšhe dintšî. A bilê a mo gopotêla

gore ke yêna yo we a bolailego monna waka, a re o t̄a šala a rakata ma lapeng la ka. Le ke molomo a mmotš̄a. Monna a bōna gore go buima go lebella mot̄e, yêna mong a t̄ha kwane naē.

10,085 Go lebella mot̄e ke go kwana le mothologa-di. Go t̄habiwa ka diêma ke go t̄he kwane naē. Bjale molebendi a bitš̄a banna ba bagolo. Ba ilê ba khobakana. Le bitš̄a ke nna bjale ka ge le ilê la mpotš̄a gore ke šale ke lebeletš̄e ditshuwana. Bjale ke bōna gore go buima kudu. Ka baka le we ke kata ka t̄ha ka moragō. Ba ilê ba re, re botš̄e molato o we a dirago gore o kate ka t̄ha ka moragō. O ikê a ba fetota ka gore khōlwang mo we ke le botš̄ago gōna. Nna go t̄hwa ke thaila ditshailo, e t̄he nna yo monnyana nka t̄he khōnē.

10,086 "The-tšhoga go tšhoga maeba, ge e le maeba-rupi a tšhoga a bone." Banna ba bangwê ba ilê ba re o wa kwala, ke yo mogolo o bone. Ka baka le we, a la swanêla go mo kitella t̄hetsiba ka ganong. Ka morwana a ka bōna ke tš̄e di mmōnago, a t̄oga a lla ka lena. Ka mōka ba ilê ba dumelana le mantš̄u a molebendi. Bjale le a bōna taba

e buima ka gobane re thale thellong the mo-
hu. Ka baka le we, e be go the nyakege gore e
be re bolabola taba tša mohuta o. Fêla a go-
na taba, khadi e swametšê go šala e le beletšê.
Ke moka gwa fêla. Khadi ilê ya lebella motšwa
mohu. Ditopô a tša ka tša ba gôna.

10,087 Letsatsi la thobošo. Ke yona khadi e we e
ilego ya ba botša gore bana ba bolaya ke dintu.
Ba ilê ba mmotša gore thepela o mmotša a dirê
bjala bja meriri ya mafellô. O ilê a mmotša.
Ka lona letsatsi le we la thobošo, ba ilê ba šu-
pa Takutaku go ba moledi. Moledi o ilê a dumê-
la. Fêla o ilê a bolabola lentšû. The go šita mo-
gwê^{ra ya} go le wena the ũa go šita. Khopolo ya ka e
be e gopola gore khadi e ka napa ya tšwêla pele
le boledi. Ba ilê ba re ke mosadi, le yêna o na
le bogadi bja gwê. Ke moka go fedilê. Takuta-
ku a ba tulong ya boledi.

10,088 Polabolo ya Takutaku a ya ka ya wa fathe.
monna a ka a dula le baka le letelele. O ilê a
botša moledi gore a ke nyake bo khwakhwara-
khwara mo lapeng laka. Ge ke go bôna o diva
bokhwakhwarakhwara mathô a-ka a palêga ma-
di. Le ga go le bjale le wena o ũa molatêla.

Bokhwakhwarakhwara ke motho wa go rwala diêta. mantšu a mosadi a ilê a thaba moledi. A ka a mo fetola. O ilê a rothisa mogôkhô ka baka la the peelwa-pelwane. Bjale bana ba mothologadi, ba re agaa, bo ya lla, moledi o napilê a goma a boêla ka lapeng la gwê. Mothologadi a re a e e. "Nna ke nna khomo kata, o khorošê?"

10,089 Banna ba ilê ba khobakana ka baka la moledi. Lebitsitšê ke nna Batubatše. Le nthwêritšê khwara. Ke ilê ka le botša gore the go šita mogwêra wago, le wena the ta go šita. "Mollô o tšhuba yo a o ôrago?" mathô a ka ke a mahubedu ka baka la mollô wa muši o mantši. Ga ke na bo phemêlô. Bjale ke re: "The thave the muši ke go togêla?" Ke feditšê ke moka.

10,090 Muši o baka keng dikhoneng. Dithare tša tala di baka ^{muši} ~~mo~~. Kota ya maila koko le yôna e na le muši. Goriale ke moledi o wa ba araba. Bjale o ka re botša mantšu a mosadi a we a go khupisitšêgo. O ilê a re mabaka ke bolabotšê. Ke mang yo we a ka khotellago mušigoba go dula koteng ya maila-koko. Ga gona motho yo a ka khotellago. Malome wa moledi, o ilê a re le a bôna banna, go thekiša motho a dutši a bo-

labola a še tšona. A še mathimō ka mokedi. Molebendi le yēna o ilē a huta ka tša ka moragō. Mollo o wa fisa. Ga gona motho yo a ka o khotelago gēna a dutši a o kwa gore ke a swa. Le letšatši mo lefisa kudu, re tšhabēla morithing. Bōnang gore le ka dira bjang.

10,091 Digale ka mōka di ka roba ke khadi. Banna ka buntši ba ilē ba re moradi o swere letobo la nōga. A šupa motho ka lona, ke mōka o tša-betše ruri. Le moragō a tša nyaka le go lebella. Khadi e swanetše go boella. "Motiya the nyalo a tšoke go boeletša." Ditaba tša lapa la ^{mohu} mogolo wa go di sita banna. Ka baka le we, o swanetše go lēla bana ba mohu. Mothomong wena o tša o kwana naē ka gobane ke mammuwi wa dikhomo tša go.

10,092 Lekapa o ilē a tswara mate wa mohu mogolo wa gwē. Go ilē gwa ba la mosefa moladi. Ke gore ditopō ka mōka di ilē tša fēla. Ge a bōna taba ya buima, ke mōka o botša mogadibō wa gwē. Ge a bōna gore a ka tše ke a e khōna, o ya go botša Takutaku. Ke mōka ba e bolabola. Ngwana o bilē a gola ditopō di tše gōna. mafellō a taba.

Temana ya 18: Motho-mongwê moledi a ka
torwa boleding...

10,093 Moledi a ka torwa modirong wa gwê wa boledi. Modisi ya disago dikhomo ga botse, o ratiwa ke mong wa lešaka. Le batho ba ta mo duma ka baka la gore ke modisa yo a khona-go go-disa. Bjale modisi yo mobe, a ratiwi ke mong wa lešaka. Le bona batho ba ka the-ke ba mo nyaka. Dikhomo di 11ê mabêlê a mokete. Ka morwana go bigiwa go mongwê molato. Khobatsô ya dikhomo. Dikhomo di go-batsa ke mang. Ba hwetsana gore di go batsa ke modisi wa tšona. Bjale mong wa dikhomo, o swanetše go raka modisa ka baka la gore a khone go-disa. Go no ba bjale ka yêna moledi.

10,094 Diruiwa di na le badisi ba tšona. Badisi ke bona ba we ba tebago diruiwa. Bjale moledi mo a ka thoma goutwa dikhomo go ba diruiwa tše dinnyana, ke bona ba we ba ta phakisago ba mmôna. Bjale ge ba dutšê le bo mmago bona, ba ta thoma go ba anêgêla. Ke gona ba ta mo tebago gore moledi ke le hodu. Bjale dipela-

êlô di t̄a t̄oga.

10,095 Moledi a ka t̄ušwa boleding ka baka la mekhwa ya gwê e mebe. Mekhwa e mebe ke gona goutswa. Mankobô a ka t̄he ke a ba metswari wa diruthuthu ka baka la gore o t̄a rotšê ditwiyana. Bjale moledi mo a ka t̄we-t̄wa gore o rotšê mothahus, o wa lifišwa goba go rakiwa. O wa lifišwa a ba a rakiwa. Ge ba bôna gore a na t̄he we a ka lefa-go ka t̄hona, ba ka no moraka. Ka moragô ga ma ba mo rakišê, ke moka ba mohivalla. Ke gore ba ka t̄he ke ba mo šala šala le moragô. Fêla ge kutro ya gwê e le ya dilô t̄šê dikholo, ba swanetšê go mo šala šala moragô.

10,096 Khašane o ilê a šala a twere motê wa mohu mogolo wa gwê Mokwaša. Mokwaša o be a na le basadi ba bararo. Maina a bathologadi ke a: Mokwapê, Madišego le Makhadi. Ba ngadi-wilê ka go t̄hatamana ka go bikiwa ga bona. Mosadi wa ntô e kholo ke yêna Mokwapê. Leina la morwa wa gwê Moroka. Papagwê o ilê a hwa a mo šiya e le legasla. Bjale ka moragô ga lehu la papagwê, ba dira gore go swa-

922

K34/82⁴⁷⁷²

netšē go ba le moledi. Go swanetšē go ba le moledi ka baka la gore barwa ba mohu e be e thale ba ba nnyana. Ba ilē ba šupa Khašane go ba moledi. Khašane ke moratho wa mohu.

10,097 Badiši ba khalē e be ba dula le methape ya bōna merakeng. Le baka la mo mašemo a limiwilē, badiši ba diruiwa ba toga le dikhomogammōgō le diruiwa tše dinnyana ba yo dula natšo merakeng. Badiši a ba na maanō, maanō a na le ba bagolo. Tebō yōna e gōna ya gore papago bōna o rwele ke phiri. Le tebō ya monna yo we a šetšego a balēla. Tebō ya ditaba a e gōna go badiši. Ba teba fēla muina a diruiwa tša bona le goya ka mōpa a tšona. Ge monna yo we a dutšing le gatong lapapago bona, a ka fitša a nyaka the ruiwa the thengwē, ba mo šupa. Ke mōka a dira ka mokhwa o we a nyakago go dira.

10,098⁶⁶ The ja nama a the mele dinaka⁹⁹. Ke nnete a the mele dinaka, ka gobane mola e be the mele dinaka e be the ta bōniwa. Moledi e be e le monna wa go-tšoma kudu.

“Bja dumala buja khopa.” Bja le ge a ka bōna gore o tšō dumala, o feta a tšeya pudi morakeng. Pudi e we e tša bolaiwa le gae a thešū a tene. Mokhopa le mala gammōgō le dikhwata le thōgō di a e-pediwa. Ka gae oya a rwele nama le dibete. O fitha o e beya ka ntong ya moradi wa gwē. Ke moka ba nō ja ba le ba ba bedi gammōgō le bana ba gwē.

10,099 Banyaki ba mafsi, ba ya ba vêka mafsi ka maupi. Badiši ba hwetšana dijō ka mafsi. Ba we ba nyakago mafsi, ke moka ba rwala mau-pi ba yo vêka mafsi merakeng ya baditi. Mo-ledi o be a noya a rotša dipudi. Bja le badiši ba tša šale taba moragō. O ilê mo a yo tšeya pudi ya bošupa, Moroka a gana ka yōna. Ke moka e nyaka kudu. Khano ya gwē a ya ka ya thuša thelo ka baka la bo nnyana. O ilê a mo forafokantšhetša ka dipolabolo. Ke moka a e tēma a tōga ka yōna.

10,100 Moroka o ilê a mo šala moragō. Badiši ba ja le hwele, dikhwata le di tēbē. Ka morago ga mo a tša tšwa go tōga, ke moka ba bolabola ka dinama tše we e lego tša bo-

na. Nka baka lang ba t̄ha re fe t̄ra rena di-
nam̄e. Bakaone ke go lethet̄ra godiša. Nna ko
bot̄ra ba mma gore ba t̄he ke ba bolaya pudi,
ka baka la gore ke a e nyaka. Ke moka a
napa a t̄oga.

10,101 Moroka a hwet̄ana maledi a t̄wiya pudi moga-
-udung. Monna o il̄e mo a fit̄ha mo we basadi
ba nt̄hago mogaudu, ke moka a roga t̄ela. Ke
moka a fit̄ha bolob̄ela, a bolaya pudi. Bjale mo-
roka o il̄e mo la a šet̄e a feta, a o kwa matho
a gōthōla lefokeng. O il̄e a nekella. A bōna
monna a t̄wiya pudi. Ke moka a mo t̄eba, a
napa a ya. Tamang. Monna o il̄e mo a e miša
t̄hōgō, mathō a bōna Moroka. Pudi e la e hwil̄e
ngwanaka. Bjale ke ruele, ke e t̄wiela mo le-
fokeng. Ke nyaka go t̄a e ut̄a mo, gore ko bit̄e
basadi ba t̄e ba rwal̄e. Ba tam̄ela o ntswari-
š̄e. O il̄e a motswariša. Ke moka ba fet̄a
go t̄wiya. Ba il̄e ba napa ba e rwala. Ba il̄e
ba e beya ka lapeng la mathologadi wa nt̄o
ekholo.

10,102 Khašane o il̄e a e toma le leme go laudi-
ša lehu la pudi. O e toma le leme ka baka
la gore modiši o gōna. Pudi š̄e e hwil̄e.

Bjale ke ilê ka botš'a ngwana yo gore a nthwa - diš'e. Moradi wa nfo e kholo, a re e bolailê keng. Moledi a re ba ba nnyana ba ka tš'ebang. Ba swanetš'e go tš'eba ka gobane ke bona badiš'i ba tš'ona. Go ba o thantš'udiš'a ke go tš'wenya badiš'i. "Thellô tš'a khomo, pudi le nku re lla re ija?" Ke moka mohumagadi' a homola.

10,103 Khašane o ilê a kometš'a moroka. O ilê a mmotš'a gore o tš'he ke wa bola gore e hwi - lê ke tš'emilê ka gobane ba ka nthoga. Le wena o wa di tš'eba gore basadi ke batho ba go nyaka moš'wane. O ilê a dumêla. Bjale o ilê a gakantš'ha ke ditš'udiš'o tš'a moledi. Ka moragô ga mo moledi a tš'ugilê, a š'ala a botš'a mmagwê.

10,104 Tš'udiš'o ya moroka. Nna ke maketš'e. Goriale ke morwa. O makatš'itš'e keng ngwana - naha. Ke makatš'itš'e ke pupa, mo a re pu - di e diyo hwa. Khanthe e di ilê bjang. Pu - di a ya diyo hwa. O ilê gona le molato wa pudi ka gue. Bjale a e tš'ema bjale ka tš'itš'e a kilego a tš'a a di tš'eya. Nna ke ilê ka likiš'a go gana nayô, empa ke ilê ka š'itwa.

Ke ilê ka mo šala moragô, ka go tšilo tšeya lehwela. Ka gobane le bolailê dipudi tše ntabe, le tša re fe mahwela a tšona. Mmagwê o ilê a thôma go makala.

10,105 Mohumagadi o bolabadišana le moledi. Ka morwana moledi a boya. O nyaka go apeya thôgô ya pudi. Mothologadi a re, o ke o mpothe ga bote gore pudi e bolailê keng. Moledi o ilê a fetola ka gore, nna a ke nyake go ba ke the ka ka thexuiwa mo the hwilê. Le yêna motho o fo hwa ke môka ba boldka. Ruala pudi o jêla ka lapeng la go. Nna ke nyaka ya go phela. Ke môka moledi a thôma go ômana. Polabalo ya gwê o ilê a re ba lugilê maano le morwa wa gwê. Ke môka a goma a boêla ka gae ga gwê.

10,106 Mokwapê o ilê a bega Bafedilê. Moledi o ilê go goma, ke môka mohumagadi a lata khadi. O ilê a fitša a mo laudisêšê ka makhwa o morwa wa gwê a ilego a laudisêša ka gôna le ka makhwa o we moledi a ilego a laudisêša ka ôna. Go bjale, goriale ke khadi. O ilê a dumêle. O ilê a mmotšêa gore thepela o mmotšêa ka morwana ke nna

ya we. Go mmotšg gona nka the ke ka khō-
na ka gobane tē fapane ka go ômana. Ke
nnete balwi a ba lebane. Le gona a ka tōga.
a thalefa. Go lukile ke ta tlogela ka moswe-
na e thale ka moswanyana. Ke moka mogadibō
wa gwē a gona a boela gae.

10,107 "Thello tha theruiwa re lla re ija." Go-
riale ke moledi. Moledi o ilē a tlogella motho-
logadi. O ilē mo a mmotša go lla ba ija, ke
moka khadi ya tēna. Bjale a thōma go laudise-
tša moledi ka mokhwa o we a ilego a laudise-
tša ke mogadibō wa gwē. Moledi o ilē a re tše
we a ke di tebe. Bona ba lugilē maanō a go
nyaka go utswiša nna. Moroka o ilē a thaloša
ka mokhwa o we a go ba a eya a gapa dipudi
le ka mokhwa wa yōna pudile ya go tšōa ntho-
ka. Ke tša tše we. Manna a re, nna a ke di
tebe.

10,108 Banna ba ilē ba bōna moledi phōšō. Ba ilē
ba bitšwa ke khadi. Motha yo la le mmeilego ke
mankobō. Lefa o feditšē ka go rotša. Badiši ka
moka ba be ba bitšitšwē ba le gona. Ba ilē ba
bala dipudi tše we a ilego a di tšeya ka
maina a tšona. Le badiši ba dikhorō tše

dingwê ba ilê ba thatsetša bana ba mohu. Bjale wena moledi o wa ba ganetsša. Ke marara dikhoši. Goriale ke moledi. Ge e le marara, e ka ba dipudi tše we ba di balago ka maina di gōna. Theša the ilê tha tima. Ke gore karabō a ya ka ya ba gōna. Rena re go bōna molato. Le nna ke dumêla molato ka baka la marara a badiši.

10,109 Ba ilê ba ya go bōna bolobêla. Moroka o ilê a re mo we ke mo hwetsanego a truiya pudi, ke bolobêla. Ba ilê ba ya. Ba bangwê e be ba ena le dipja tša bōna. Moledi o ilê a re go bona, le ya kae ka gobane ke e pōna molato. A ke re go goragora ke go gana molato. Ba re ke twanelo ya gore re goragorê ka baka la gore badiši ba go-rara. O ilê a gana goya. Ba ilê ba mo gapeletša. O ilê a ba a ya nabō. Ba ilê ba fitha.

10,110 Ke nnete ke bolobêlō. Dimpja di ilê tša ba šiya. Ba ilê mo ba fitha ba hwetsana dilwêla thōgō ya pudi. Dimpja di a dupa, di ilê tša e polla dithōgō, mekhopa le dikhwata tša tēna moketeng wa go ja. O be a tha di epêla goya khole. Bjale o tha no bolabola ka gore badiša ba gorara. Moledi o ilê a ba fetole ka gore, matho mo a tšeya ke noka, o no leka

go tswarella makhukhu a noka. Bjale ke šitilê go tswarella noka e ntšere. O ya bōna ga boṭe gore o na le molato. O ilê a dumêla. Thoto e we e a nyakega.

10,111 Khašane o ilê a lefa molato ka dipudi tše diphethago menwana mmedi. (8 ya dipudi.) O ilê a ya ga makhonyana wa quê. Ke temilê ke molato wa dipudi. Ke ilê ka di adina ko lefa molato. Lehono ba re ba di nyaka ka baka la molato wa lenyalo. Makhonyana o ilê a mo fa dipudi. Ke moka a napa a di iša. O ya bōna monna, ge la taba e išiwê khorong, lehono e ka be pudi e buiša ke pudi. Bjale re go nyaka pudika e thii ya go buiša dipudi tše. O ilê a ntšha lesome la mašelang. Ba re molato o fedilê. Modirō wa go wa botedi o go šitilê ka baka la gutwana ga go. Ke moka go fedilê go wem.

10,112 Moroka a swanetše go tswara lefa ka noši. Ba re go moja lefa, thekhate ke monna komeng o wa tēna. Ka gantle mowe, o swanetše go thōkōmêla lefa. Ge gona le the the go tswenyago, o swanetše go botšā rakhudi ya go. Bafedilê o swanetše go tswara moṭe o wa mohu mogolo wago. Re a teba gore o bogadi bja ga fêla

ka tsatsi le lengwê o ka no khaola, wa fa o ba bôna. O ilê a dumêla. Ke moka a dira bjale go fithêla moja-lefa a dula tulong ya gwê mafellô ga taba.

10,113 Modisa: o ilê a šiya moradi ka o thii. Leina la mothologadi malephaka. Ba ilê ba a têla ke thavi ya banenyana. Ka moragô ga mo ba be legilê banenyana ba bararo, ba ba tona le ngwana wa mothankana. Ba ilê ba mo rêla leina la masolobotê. Papagwê o ilê a šiya a mmolotitšê bodikana le bogwêra. O ilê a mo šiya e thale lesogana. Mohu o be a na le baratho ba gwê ka ba bedi. Maina a bona a ta ngwadiwa ka go latelana ka go bêtêga ga bona. Ngwana wa maetsibulo ke yêna mohu modisê, Ihefate le Ntotsodi. Ke bona bana ba mafêfa.

10,114 Ntotsodi: o ilê a dula tulong ya boledi. Bolebendi go ilê gwa ba Ihefate. Molebendi ke yêna yo we a latelago mohu mabelego-
ng a bona. Bjale ka letšatšhi la thobošo, ba ilê ba dira gore a tsware mote wa mohu mogolo wa gwê. O ilê a gana. Ke ge ba dira gore lekhôthwane la bona le tsware

n̄to ya mshu. O ilê a dumêla. O ilê a thōma ka go gana. Ka baka la dipolabolo t̄ša ba-
nna a ba a dumêla. Ke moka a beiwa tu-
long ya boledi. Ditaba ka moka t̄še we o bōna-
go gore di a go gakant̄sha, o di bot̄še mogolo
wa-go.

10,115 Masolobōte le mragwê ba phava moledi
mathepa. Ka moragō ga dikhwedi di t̄he di kae
, ke moka morwa le mragwê ba thōma go pha-
va moledi mathepa. Dikhomo t̄ša thōma gohwa.
Bjale moledi a re go mothologadi, re swanet̄še
go t̄šama re o kwa t̄he t̄we t̄he bolayago di-
khomo. Mothologadi o ilê a mo fetola ka gore,
vo o kwang dikhomo di bolaya ke wena. Ke
moka ya napa ya ba phapano.

10,116 Malephaka o bega Thefate bo nōga bja mo-
ledi. Ke t̄ilê mo geno ka baka la motho yo
la le ilego, a tswarê mote. Monna o fetugi-
lê nōga. O loma dikhomo. Mmigiwa o ilê
a fetola ka gore o t̄eba bjang gore ke yēna
yo a lomago dikhomo. Ga di babji le gona
a di hwe madisōng. Le no mahala mo letso-
ga la no hwet̄šana khomo e huilê. Bjale yēna
o bolabola ka gore t̄hello t̄ha t̄heruiwa re

Ila ve ija. Bjale o ra gore ke divé bjang. Ke re mmošeng a gomêlé go loma dikhomó. Taba ya bo bedi, mo a tha nyake a ka no dula ka la-peng la gwé.

10,117 Ntsootsodi o nyaka go o kwa boloi bja gwé O ilé a diva gore mothologadi le moledi ba leba-né mathong. Mothologadi o ilé a no laudiša ka gore moledi o loma dikhomó. Bjale moledi o ilé a laudiša ka mokhwa o we a ilego a botša mothologadi ka gona. Ke ilé ka mmošša go-re, re swanetše go tšama re e kwa thehu tha dikhomó. O ilé a mphetola ka gore di bolaya ke nna. Khanthe o bolabola a tšitše. Nna ke nyaka go gatana naé dinaš; ko o kwa bo no-ga bjo we bja ka.

10,118 Ba ilé ba tšwa ka thelapa tha bōna. The tšeka tha go laola the ilé tha ntšha ke Ntsootsodi. Manna wa ngaka o ilé a laudiša ka mokhwa o ba thōmanego ka gona. Ta-udišō ya ngaka: molato o tšwa lehung la dikhomó. Ba ilé ba duméla. Manna o ilé a go botša gore le tšamé le okwa. Ba ilé ba duméla. Bjale wena o ilé wa mmošša gore ke yēna a di lomago bošego. Ba ilé ba du-

922

K34/82 4783

mêla. Bjale monna wa ngaka a iša mathō a gwê ga mothologadi. Mohu monna wa go, o ilê a go botša gore le bolaē pudi ka moragō ga mo ba tšō mpaloka. Pudi e we ke ya go thapiša baagi ba mote waka diata. O ilê a dumêla. Ka morwana wa gona, a go botša gore ba thabê khomo. O ilê a dumêla. Bjale a la dira ka mokhwa o we mohu a ilego a bolabola ka gona.

10,119 Boloji nna a ke bo bone. Goriale ke monna wa ngaka. Monna yo o mothomilego gore o loma dikhomo bošego, nna a ke mmone molato. Molato ke o bōna go nyatseng ga lentšū la mohu. Pudi le khomo di swanetše go thabiwa, le ta bōna diruiwa diphela. Ke moka ke feditšā. Thepelang lo dira bjale. Ke moka ba go ma ba boela gae.

10,120 Ntotsodi o nyaka go tšeba boloi 'bja gwê. O ilê go fitša gae, a khobakanya banna ba lelho la gabō. Taba ke ya thegae. O ilê a laudiša ka mokhwa o monna wa ngaka a ilego a bolabola ka ōna. Mosudile yēna a ka a ganetša. Bjale banna ba re go molede, bjale o reng ka taba ya mohuta

o. Maledi o ilê a re, le a bôna, bobè a boetsi-
šane. Ka goiale mo we, a gona molato. A ke
nyake go ruta mote ka baka la mosadi. Gonna
go fedilê. Taba kholo e e lego gona, morwa
wa mohu o swanetsê go bôna thoto ya gwê.

10,121 Ntotsodi o ilê a tšwa ka moteng. Ka
moragô ga dipolabolo tša gwê, banna ba ilê
ba mmotša gore yo mogolo o no gata tshipi e
fiša. Monna wa maledi a ka a o kwa mantš
a banna. Banna ba ilê ba mo kwêla. Ke ne-
te o mopharilê mathepa. Ga gona motho yo a
ka dumêlago taba ya mohuta o. Ba ilê ba loko-
lla morwa mohu gore a e pônêlê lefa la gwê.
Ka moragô ga mo we ke moka maledi a tšwa
ka gare ga mote.

10,122 Ba ilê ba phasa le biteng la mohu ka pu-
di le khomo. A dili goya ka megwere ke tša ša-
ka ka lethii. Ke yena maledi o ilê a ba gona
ge ba phasa. Ka moragô ga mo ba phasitšê
ke moka lehu la dikhomo la êma. Ga gwa
ka gwa ba le taba. Masolobote o napilê a
ba tulong ya mohu papagwê. Ke moka
taba ya fêla e ta mo we. mafellô.

Temana ya 19: Gofêla ga boledi...

10,123 Gofêla ga modirô wa moledi. Moledi o fella ke modirô wa go lêla ka tsatši la tihupô ya moja-lefa. Ke lona letsatši le we ba swanetsêgo go mo gafêla dilo tša gwê ka moka ga tšona. Ge a gafêlwa lefa la gwê ka nte le phapano le mole-di, moledi ke moka o ba mokhalabje wa moete. Ge moja-lefa a ilê a tswenya pele ga go fitša le baka la gwê, gona o na gafêlwa lefa la gwê ke moka moledi a gona ka tša ka moragô. Ngwana a ke a lêma dinaka, dinaka go lêma ya mogolo. Ke gore tswenya ya moja-lefa e ta ba e tšwa go mmago moja-lefa.

10,124 Kholô ya moja-lefa. Moja-lefa o swanetsê go tšeya mosadi. Mosadi yo we o swanetsê go bikêlwa ka lapeng le we moja-lefa a dulago go lona. Ke ge a hwetsê ke mmagwê. Ngwetši e swanetsê go apeya pitsa ka e thii le mmatswala wa gwê. Molaô ba swanetsê go mo thatela ya gwê pitsa ka moragô ga mo a na le ngwana. Ge mpa e gana go mamarêla, gona ka moragô ga thelemô, ba swanetsê go mo thatela tša gwê ka gobane o na le mabêlê a gwê. Bjale ke gona moja-lefa a na le la-

gwê lapa. Ke lona lebaka le we a swanetše go go dula tulong ya gwê. Ke monna bjale ka gobane o tšwilê ka lapeng la mma gwê.

10,125 Bana~~ba~~ ba khoši re loba ka moka, ka gobane yo we a ta go beiwa bogoši a re mo tebe. Le bona bana a ba swanêla go teba. Le ge ba teba gore mogolo wa rena ke mokete ka malapa a bona, ba bagolo a ba na tswanêlo ya go botša morwa gore ke wena moja-lefa. Ba teba mogolo wa bona ka malapa ka mokhwa wa goloma ngwaga o morwa le ge ba le le bolle ng. Fêla ka gobane e šu a butšiwê gore ke wena moja-lefa, a ka the ke a ba le molala. Ge a ilê a butšwa gore ke wena moja-lefa, o swanetše go ba le molala. Le ga a ilê a ba le molala, a ka the ke a thuša thelo ka gobane e šuba mo gafêlê tulo ya gwê.

10,126 Moledi a ka ngaletša moja-lefa ka baka la ditwenyo. Molala wa moja-lefa. Ge pōš e bōna pōš engwê e pheša molala. Ge dinyatšana di phetelana melala. Ka moragō ga mo we ke moka di thōma golwa. Bjale batho a ba bjale ka dipholofolo ka baka la molaš. Ge moledi a ka bōna moja-lefa a mo phetela mo-

lala, o swanetsê go rola dinaha, a di fê mong wa tšona. A di rola ka the phiring aouae, o swanetsê go bitsa ba ba lelako la moku, ke moka a di rola pele ga bona.

10,127 "Lefate le leswa le tiya ka le letala." Bjale ka ge go ngodilwê go thwe, moledi o ba makhala-bje wa moje. Moja-lefa o swanetsê go tiya ka yêna. Ke yêna yo we a ta go mo ruta melao.

"Ngwana a the nago molai, o ya le khwale mphatho." Ke mang yo we a ka molaya, ka gobane o ilê a melela moledi molala. Ka baka le we, ba lathetsê teu. Ba re yêna le mma-gwê ba to no ba ba di bôna. Ke yêna ngwana wa go ya le khwale mphathong.

10,128 Monna a gole, go gola mosadi. Ke nnete monna a gole ka gobane le ge thôgô e le e pududu, o no tšeya mosadi. Mosadi a togêla ke tšô basadi ke moka o gudilê. Ke gore a the tha bôna khwedi. Bjale moledi mo a ilê a gafêla moja-lefa tulô ya gwê, yaba o be a tšena ka ntong ya mothologadi, o no tšwêla pele le go dula naê ge kwano e le gana. Fêla ge mothologadi ge a ka gana ge moledi a tšena ka ntong, e ka ba taba ge a gana e le

gore o tša nyaka modirō wa banna le basadi.
 Ge a gana ka lebaka la go gola ga gwê, a waa
 taba a e be gona. Le ga e thale yo morwa a
 ka no gana empa taba a e ke e ba gona go be
 bangwê. Ba bangwê ba nyaka go teba gore mo
 a gana molato keng. ⁶⁶ Mothologadi a thibelwe
 thefate.⁹⁹

10,129 Dimpampa o ilê a šala a tswere mote wa
 mohu mogolo wa gwê. Leina la mothologadi
Mmathari. Mohu monna wa gwê o ilê a mo šiya
 le bana, ba thale ba bannyana. Bjale ka letša-
 tši la thobošo, ba ilê ba šupa moratho wa
 mohu gore a šale a lêla bana. Moratho
 o ilê a dumêla go šala a lêla bana ba
 mohu mogolo wa gwê.

10, ~~100~~¹³⁹ Dimpampa o ilê a tšeya bana ba mo-
 hu gammôgô le mothologadi, a ya a dula
 nabô mmotong wa se šaleng. Ba ilê ba
 fapana le mohu ka baka la go thwa ba
 e lwa. Ke ge moratho a e tšwa le moradi
 wa gwê ka gare ga mote. Mmago bona o
 ilê a tšwa le ngwana wa lekhôthwane. Ke
 molaō wa basadi, wa go nyaka ngwana wa
 lekhôthwane. Bjale ka morago ga lehu la

moyolo, ke ge a bitšā mothologadi le bana ba gwē, a yo ba agēla mote khaufsi le mote wa gwē. Mothologadi o ilē a beula ke yēna moledi. Ke moka a napa a tēna ka ntong ya mothologadi.

10, ~~201~~¹³¹ Ke tentšhetšē maoto ka legapeng la marokolo. Goriale ke moledi. Morwa wa moka leina la gwe Mosebu. O ilē a lēma dinaka pele ga moledi. Ke lebaka la mo a le legoala: ge moledi a bolabola naē goba a moroma ke moka o mo dirēla molala. Monna mo a bōna a dira ka mokhwa o we, ke moka a thōma ga mo ōmanya. Mothologadi a tēnēla ka gore a ke nyake ngwana waka a dula a khapolwa. Motho mo a khōna go khapola, o swanetsē go khapola wa gwē ngwana. Moledi o ilē a thōma go makala.

10, ~~202~~¹³² "A ledume le tšwa ntšhung?" Mothologadi o ilē a napa a bakalla. O ilē a ba a raka moledi ka ntong ya gwe. Moledi o ilē a khobagantšha ba bagolo gammōgō le khadi. Ba ilē ba khobakana. Ke moka moledi a bathalōšetšā the bitšetšwa. Le bitsitšē ke nna bagešū. Ke ilē ke tša lēla bana ba

K34/82

mahu mogolo waka, bjale ba mmeletšē mathela.
Ka baka le we ke bōna gore go haone gore moja
lefa a dulē tulong ya gwe. Ke moka ke yōna
taba ya gona. Ke nna yo mogolo, gothwa ke
thaile dithailō nka thehe ka di khōna. Ke ma
ka a fetša polabolo ya gwê a e ta mo we.

10, ~~203~~¹³³ Ba ilê ba leka go fêta fêta. Ke gore
ba ilê ba nyaka go teba molato. Dimpampa
o ilê a re, go fêta ke ga dintā. Lena khōlwa-
ng ka mo we ke le butsitšego. Ba re go matho-
logadi, o wa di kwa tšē moledi a di bolabola-
go. O ilê a dumêla. A ba fetola ka gore
nna waka monna ke mmone mo ke a peya. Ka
baka le we nka the ke ka llêla monna wa
mongwê. Ke moka ke feditšē. O wa bōna
go loga le hono wena le ^{morwa} mared wago le
swaetšē go e pōnêla. Ke moka moja-lefa
o lathetšē teu.

10, ~~205~~¹⁰¹³⁴ Mosebu o ilê a gafêlwa tulō ya gwê
lebaka la gwe le thešū le fithê. Molato ke
molala wa gwe le leroba la mma gwe.

“6 Mošemanyana ~~ma~~ maroga mogolo thešego o lo-
ga thwaêlō.” Thwaêlō ke modirā wa go the-
fêlê. Bjale ka ge a ka re o loga thešego, ke

moka t̄ha mo šita go fets̄a. Ke yōna t̄hwaē-
lō. Le ge a ka-re ke a t̄hepela a khupja ke
le t̄opa a wa. Ke yōna t̄hwaēlō. Medirō ka
moka e we e mo lebanego, ya mo šita ke
yōna t̄hwaēlō. Lefa ka moka o ilē a le t̄hi-
nya le mmagwē. O ilē a dumala mosadi
ka baka la go t̄hoka dikhomo t̄ra go nyala
mosadi. Mafello a t̄aba.

10, ¹³⁵ ~~206~~ Mpoi o ilē a šata a lēla bana ba mo-
hu magolo wa gwe. Leina la mothologadi ma-
thokong. O ilē a šiya bana ba gwe e t̄hale
ba ba nnyana. Moledi o ilē a napa a dula
le mothologadi. Lefa le a go lišiya: Di-
khomo t̄re t̄hale le lesome la dipudi le
dipudi t̄re pedi.

10, 136 Baredi ba mahu ka ba bedi ba ilē ba
nyadiwa. Moledi o ba a t̄he na wa gwe mo-
ng mosadi. O ilē a napa a dula le yēna
mathokong. Dikhomo t̄ra monyalo wa more-
di wa pele, moledi o ilē a di khopēla.
O ilē a di khopella go t̄reya mosadi ka
t̄rona. Ba bo leloko la mahu ba ilē ba
mo dumella gore a t̄re mosadi ka t̄rona.

O ilê a tšeya šele ka tšona. Ngwetšai
o ilê a bekelwa ka lapeng la la motholo-
gadi. Ka moragô ga thelemô, ke moka ba
mo thutêla tša gwe dipitša.

10,137 Tšhupô ya moja-lefa. Moja-lefa o ilê
a gudiša ke moledi ka ntê le phapano. Ba
boleloko la mohu ba ilê ba khobakanywa ke
yêna moledi. Še bitsitšê ke nna ba gešû, ka
baka la ngwana yo la le ilego la re ke mo-
lêlê. Bjale ke monna. Re tšere dikhomo tša
matšô a khaitšedi wa gwe wa bo bedi, re mo-
tšeisitšê moradi. Ke moka ba mo gafêla tu-
lô ya mohu papagwe.

10,138⁶ Boya khomo ke bo boya khomo.⁹⁹ O ilê a
tšwêla pele le go bolabola. Batho a re dinô-
ga diphelego ka mabu. Rena re phela ka
dijô. Re bilê re a apara. Mothahu wa
go šiya ke mohu, o ilê wa rekšišwa, re vê-
kêla bana dijô gammôgô le dikobô. Maša-
ledi a manamane a mothahu o ilê a ba
šupa. Ke moka a thaloša molato wa gwe.
Nna ke na le molato wa lesome la dikho-
mo. Ke ôna molato wa ka o we. Ba ilê ba
re molato wa go re a o tšeba. Ba bolabo

- la ka boya khomo ke bo boya khomo. Ke moka tihupô ya fêla e ta mo we.

10,139 Mathokong o ilê a gana ge mpoi a tēna ka ntong ya gwe. Ke ka moragô ga mo ba be-ilê moja-lefa. Bjale monna a ka a kwišiša. Banna ba ilê ba khobakanêla taba. Bjale mothologadi a thalošetsa banna khano ya gwe. Ke ka moragô ga mo monna a ba begetšie taba. Nna ke gudilê, ka baka le we a ke tha na mohola wa go ba ke kharametsana le banna. A ke re ja-tša go ja ke ta mo kona, aowa ke ta mo fa. Ke nna mokhekolo wa motše. Le yēna ke mokhalabjê wa motše. Banna ba ilê ba êma le mothologadi: Moledi yo we lehono e lego mokhalabje wa motše, o ilê a dumêla dipolabolo tša banna. Gwa fêla ka mokhwa o we.

10140 Mpoi o ilê a buiša dikhomo tše a ilego a di adima. Moradi wa gwe o ilê a tšibula ka ngwana wa morešana. Bjale moredi wa gwe o ilê a nyadiwa. Ke moka a bolabola le moradi wa gwe mabapi le go bušetsa dikhomo go beng ba trona. Moradi o ilê a dumêla. Ke moka monna a bitša ba bagolo ba boleloko la mohu. Le bitšitšie ke nna ba gešus, ma-

bapi le thoto e la ke kilego ka e adima ko nya-
la mosadi. Lehono ke re tang le boneng ge ke
e fa mong wa yona. Banna ba ile ba leboga.
Ke moka a supa moja-lefa tše we a mofe-
ng. Ke moka molato wa fêla o e ta mo we.
mafellô.

10, 141 Wa ja molato o wa lefa. Ke molatô wa
gore wa ja molato o wa lefa. Ge o ka gana
go lefa, moja-lefa a ka go isa khorong. Ba kho-
ro ba swanetše go go tēma. Mafellô a ditaba.

10, 142 Thalošo ya mantšū:-

10045 Gorathat Goratharatha ka polabolo. Ke go
thoka boetwarellô. Ke polabolo ya maaka.

10041 Borêrê bja mogaba. Ke gore a wa tiya, o
robêga ka khôlé. Mmakana ke bo tseba bja go
tseba fêla yo we a humileng. Ka morago go mma-
kana ke boloi.

10044 Majabathana ke mankheretana. Ke go tha-
gallwa kudu.

10049 Phudišo ya molato. Molato o ta emêla mong
wa ôna. mong wa mote.

10053 Lekarapa. Ke motho yo a tšwago makhaweng

10054 Diganyaganya ke bana ba ba nnyana.

10055 Digoto ke bana ba bannyana empa madišo-

922

K34/82 4795*

ng ba ya. Ge e le banenyana morogong ba ya. Ba
ba golwane ba swanets'e go ba thohomela.
10090 maila koko ke ditshoi tsa go phela ka dikoteng
le methare ya diphago. Wa fitha wa kokata kota a
twa. A loma kudu.
10101 Gokhapolwa ke go omanywa.

10143 Lethetho la ditemana tsa Tema ya 36(c):

10015 Temana ya 15: Molebendi wa mote wa mole-
di: H731

102

10053 Temana ya 16: Moledi a hwa go bejwa mangwe;
H750.

103

10069 Temana ya 17: Moledi a ka lethetsa bole-
di: H758.

104

10093 Temana ya 18: Mothomangwe moledi a ka tswa
boleding: H770

105

10123 Temana ya 19: Go fela ga boledi: H785-
106

End S. 922